

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літдог ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Братам Чехам!

Па підставі XIX. параграфу основних законів державних запоручено всім австрійским народам рівноправність. На основі сего параграфу запевнено всім австрійским народам повну свободу в розвою їх рідного слова, в житю публичнім, в урядах, судівництві і школі. На основі сего параграфу видав гр. Бадені язикові розпорядження для Чех і Морави, а по їх знесеню видав нові вже, змодифіковані розпорядження для тих самих країв коронних бар. Гавч. Кождий безпристрастний чоловік признасть, що в виданю сих, або других розпоряджень не було нічого противзаконного, що був се радше акт справедливости, що в нічим не кривдив німецького народа. Однак Німці не могли сего переболіти, що з їх рук чим раз то більше висуває ся підклад до геґемонії над славянськими народами в Австрії і почали вести борбу против розпоряджень язикових, борбу беззвлядну, борбу, що не раз заносила зрадою державною. Півтретя року був парламент місцем оргії, півтретя року оплачували австрійські народи дорогими грішми сю державну інституцію на се лише, щоби з неї не мати ніякого пожитку. З парламенту перенесено агітацію на улиці, на збори, агітацію, що не раз могла попасти в колізію з карним законом. А однак нині німецька обструкція побідила! Язикові розпорядження для Чех і Морави знесено. Сторонництво обструкції, безпримірних оргій, сторонництво, що підкопувало істнованє самої держави — стало нині паном ситуації в Австрії. За оргії, за обструкцію єго нагороджено.

На зборах руских послів, про котрі ми вчера подали звістку, узнано »знесенє язикових розпоряджень, виданих для судетских Славян, капітуляцією з основ на яких стоїть Австрія. Згадані розпорядження

були кроком наперед в природнім розвою Австрії, оправданім основними законами державними. Знесенє язикових розпоряджень значить одно, що знегованє рівноправности Славян в Австрії».

Те саме повтаряємо ми сьогодні. Рішаючі сфери забули на засаду, що Австрія не може бути ані німецькою, ані славянською, лише австрійскою, се є такою, в котрій би всі австрійські народи могли розвиватись в границях своїх потреб і прав. Може бути, що нинішній крок рішаючих сфер не відобе ся ще дуже в своїх лихих наслідках на організі нашой держави. Ми сего від серця Австрії желаємо! Боїмо ся однак, що ще одна така проба, ще одна така гра на нервах якого небудь австрійского народу, а наслідки можуть бути для нашой держави страшні, що не так легко дадуть ся поправити.

Сумним гомоном відбило ся знесенє розпоряджень язикових по краю чеськім. Нарід чеський програв, та програна ся хвилева. Нарід, що двигнув ся так високо в послідних десятках літ, що не на однім поли культури дорівнує своїм ворогам, Німцям, мусить прийти до всіх своїх прав, які єму після Божих і людських законів належать ся. Тому почуємо в краю чеськім голос смутку, але не дасть ся там почути голос розпуки! Нарід чеський добе ся всіх своїх прав! Народови чеському не вільно віддавати ся розпуці!

Де жие лише славянський нарід, звідтам несе ся нині голос співчутя для Чехів. Руский нарід, що рівно не добув собі ще належних єму прав, ділить разом з Чехами їх смуток. Рускі послы, з виїмкою трех людей, що віддали ся під команду Вольфів і Дашинських, сповнили свій обовязок зглядом Чехів як найсовістїйше. Они постояли за права чеського народу до послідной хвилі. А річ певна, що з їх діяльностію, в нинішній тяжкій для Славян

хвилі, зсолідаризував ся весь руский нарід. Тому єсмо певні, що будемо речниками всего руского народу, коли кликнемо: »Най жие, двигає ся і розвиває ся чеський нарід! Най Бог помагає єму до відзисканя єго прав!«

З боевища.

Вісти з боевища приходять дуже скупо. Все таки є певною річю, що початок кампанії приніс Боерам дуже добрі результати. Розпочали они акцію рівночасно в двох напрямх. На західно трансваальскім боевищі посунули ся війська трансваальські під Мафекінґ і Кімберлей, на полудневім виході війшли до Наталу.

Як випала борба на західнім боевищі, ще не звістно. На Мафекінґ вирушило 5—6000 Боєрів з 12 арматами, під проводом Крон'я. Они ударили на англійський табор під Раматлябама, де находило ся 3000 Англичан. З Англійских депеш можна вносити, що англичани не дуже певні побіди. Яко характеристичну подробицю тактики Боєрів піднести випадок, що напад на табор противника виконали они в ночи (з п'ятниці на суботу).

На »дияментове« місто, Кімберлей (300 кілометрів на полудне від Мафекінґ) епішить три тисячі Боєрів, під проводом Альбрехта, бувшого начального коменданта війск оранської републики. Правдоподібно діїшли они вже до ціли, але брак війстий, з яким успіхом.

Боєри старають ся взагалі, не виставляти себе на небезпечність, а за те несподіваними нападами наносять ворогови як найбільше шкоди.

На полуднево-всхіднім боевищі Боєри мали осадити Лядісмис і Ньюкастель.

Англичани приходять тепер до пересьвідчення, що перечислили ся під многими зглядями. Думали они, що вільна держава оранська не буде мати досить відваги, щоби йти рука в руку з Трансваалем; вірили, що она буде захищувати ся дефензивно. Тимчасом Оранці відпер-

7 Поезия і проза.

(Далі.)

І Роман щораз то більше прикрив до всіх, навіть у трактованю людей поводить ся досить грубо. І Стефанови недовіряє... Лихий сам на себе. Неудачі ще більше зражують єго й денервуют. Як ва біду ще сей місяць мясниця підтяв єго фінанси. А позавтра... вечерок, мабуть останний в карнавалі... чи не сук на здорову голову?... Чорт вигадав перед першими устроювати балі... хоч би два дутки в кишени. А треба би доконче пійти... Евеліна буде... вона любить танці, веселощі... не дурно — артистка. Та котра женщина не любить бавити ся? Одного тільки вальчика з нею, а підчас танцю вповість їй свою любов... віршами... сонетами. Але гроші?... Треба позичити у Стефана...

Позичив... Добрий з него товариш, тільки »ворог«... щастє має до женщин... Не дурно — артист... Правда, що й ладний з нього хлопець нівроку... Люди не можуть наоповідати ся доволі... не раз то й поперецуть ся зза того, коли він найладнійший і в якій хвилі. Одні кажуть, що єму дуже до лиця... в плаці і баранковій шапочці. А другі обстають при своїм, що як

скине плац на пробі і кланяєть ся товариству на всі боки, то тоді ще ладнійший. А заєдно ніби гордий і наче дорожить своїм словом. Тому то й всі так уважно дослугують ся до того, що він скаже, особливо... дами. І все їм чомусь здаєть ся, що міг би богато »приємного« сказати, як би хотів, а тоді бувби... ще ладнійшим... А знов иньші завважали, що коли по пробі убере знов свій плац і помагає котрій небудь панночці... вгнрути пальто — тоді він таки найгарнійший. Але що звичайно по пробі тільки коло одной »надскакує« — а найчастїйше коло панни Евеліни — для того він в очах других панночок... вже не такий ладний. Та все таки... ворог... щастє має... але добра людина, бо грошій позичив...

І независимі люди йдуть оба на бал. Другий з черги танець — як звичайно — вальс. З галерії заграла музика... Стефана наче щось з електризувало... Прибіг до Романа борзенько й заговорив вдоволений...

— Чуєш?

— Що таке?

— Не пізнаєш? — мій вальс.

— Ага... справді. А то шельма антиквар поспішив ся...

Стефана як би хто медом помастив. Скрутив ся звинно на запятку і... пішов просити да-

ми. І Роман собі... Музик добіг скорше і... вже гуляє... з нею. Ах що то за вальс... Рідко, щоб коли дібрала ся така пара: автор вальса і та, котрій він свій твір дедікував... Звірив ся з тайною перед тансеркою, а вона ще дужше пригорнула ся до єго грудий... І так перегуляли обоє цілий танець, а не чули утоми.

На жаль вальс скінчив ся. Стефан побіг на галерию, де грала музика.

— То що за вальс, що ви тепер грали.

— Evelinen walzer — відповів капельмайтер.

Автор не знав, де діти ся з радости. Побіг знов до Романа. Нинішній вечер приніс єму ладну несподіванку.

— Добре ти казав, Романе... Відпродав... Німцям, чи Чехам... от і охрестили »Evelinen walzer«.

Літерат пересидів в буфеті цілий танець, лихий — як чорт.

— Ти не гуляв, Романе?

— Ні — відворкнув ляконічно.

(Далі буде.)

шої хвилі війни узнали за відповідне, зсоліда- ризувати ся цілком з Трансваалем. Президент Оранської держави, Стейн видав прокламацію з візванем до горожан, щоби несли поміч братній республіці против спільному ворогові. Правительство трансваальське видало рівнож прокламацію до жителів полудневої Африки в кількох мільонах примірників, а в ній взиває їх до рішучого виступу проти Англичан. Маніфест закидає англійському правительству політику злочину, а королеві Вікторії дорікає, що она санкціонує таку політику. Англія хоче загорнути в свої руки копальні золота і тому бажає позбавити свободи і проковтнути обі африканські республіки. Маніфест кінчить ся висказами надії, що Бог возьме справедливу справу в свою охорону. Маніфест мав викликати велике вражіння. Англичани побоюють ся, щоби їх не заскочили події, на які они неприготовані і щоби оселених в Кольонії Англичан не напали Боери, тим більше, що на 190 тисяч Англичан припадає там 250 тисяч Боерів. В Кольонії панує загальне пересвідчене, що сли Кімберлей упаде, тоді повстануть без сумніву Боери в цілій полудневій Африці.

Племена дикі, що осіли коло Трансваалу, одні хилять ся на сторону Англичан, другі ввійшли в союз з Боерами. До перших належать племена Босутів, котрі хотів Трансвааль для себе приєднати, але безуспішно, до других дике племя, Лінегве.

Найновіші вісти з західного боевища подають, що Боерів відперто з під Мафекінгу і що они понесли там великі страти. На північ від Мафекінгу борба треває, безнастанно. По другій стрічці Англичани завернули ся в напрямі до міста, однак в короткім часі вернули і поновили атак. Під Мафекінгом мали стратити Боери 300 людей, а Англичани лише 18.

Висланий з Кашштату до Снегтфонтен в цілях обзорови місця, поїзд панцирний сточив з Боерами борбу, в котрій по стороні Боерів пять людей убито а сім ранено. По стороні Англичан не було ніяких страт.

АРХІЄРЕЙСКЕ ПОСЛАНІЄ

Преосв. Еп. А. Шептицького.

Андрей Шептицький

Божою Милостию і сьв. Апостольского Престола благословенем

ЕПИСКОП СТАНИСЛАВІВСКИЙ

Вірним Епархії

Поздоровлене в Бозі і Архієрейське благословеніє!

(Далі).

Длятого я не лиш не бороню вам старати ся о масток, но до того хочу додати і се, що ви ще за мало дбаєте о ваше добро, за мало умієте шанувати свою працю, а легковажно єї марнуєте задля чого небудь. Будьте працюваті, оцадні, тверезі, праці своєї не марнуйте, а передовсім тримайте ся своєї землі, не випускайте єї зі своїх рук. Стережіть ся лїнивства; в всіх станах лїнивство є заразою, є марнованем свого добра. Бо час до праці є також даром Божим і даром цїнним; працею можна єго замінити на масток, а дармованем та лїнивством на власну шкоду. Чоловік працюватий не має часу грішити, є добрим мужем для жени, добрим отцем для дітїй, а для сусїда є помічю, добрим приміром; є у него що дати убогому, і діти лїпше зможе виховати; і в господарстві єго порядок, а з часом достаток. Противно чоловік лїнвий, до праці тяжкий, буде тягаром і для родини і цілої громади; не лишень масток змарнує, але через лїнивство стане з часом неспосібним до праці, бо за лїнивством вїйде в єго душу всяка гнїль і всяка нечистота моральна. Мило подивити ся на село, де нарід працюватий, зі сходом сонця бере ся до праці. У них певно і в хаті і на обійстю і в оборі і на поли, всюда красно, порядно. У них і страва лїпша, здоровша; а від лїпшої страви і охота і сила більша до праці. При таких людях і убогий накормить ся і сирота поміч найде і вдовиця з голоду не згине; при таких людях і худобині лїпше і она більше працює. Дивїть ся на людей по чужих краях. Нераз буває у них земля гірша, як у нас, але працею і оцадностію люди дійшли до того, що селянин на-

вїть убожший має всюда красну хату і лїпшу страву, як у нас найбільший богач на селі. Або і у нас самих, милі братя, подивїть ся по селі, де люди оцадні і працюваті, як то они скоро доходять до доброго биту. Тож і ви всі отрясіть ся зі своєї непорядности, возьміть ся до праці усильно, а дасть Бог, небавом поправите свою долю. Лучїть ся разом, заводїть по ваших селах крамниці христїянські, шпихлїрі громадські і всякі иньші пожиточні установи. У нас сьвященників, знайдете завсїгди не лиш пораду, але, о скілько оно буде в наших силах, також і поміч. Памятайте, що лишень тримаючи ся сьвятої віри, сьвятої Христової Церкви, тримаючи ся з нами, вашими отцями духовними, зможете по Божому жити, та по Божому дорабляти ся мастку. Як будемо разом тримати ся, то в кождім дїлі будемо сильнїйші. А противно, коли подїлимо ся, ослабїємо, і до нічого не дійдемо. Памятайте, що Церков Ісуса Христа є безмірною силою, бо силою Божою, котра може вам дати поміч не тїлько в справах, що відносять ся до добра душі, але навіть в справах дочасних. Памятайте і се, що наука, котру вам голосять Отці духовні — є словом Божим; що мусите єї приймати як би з рук Божих, бо прецїнь Ісус Христос сказав: «Слушай вась, мене слушають, а отметаїся вась, мене отметаєся». Хто вас слушає, мене слушає, а хто вас відрікає ся, мене відрікає ся. Мусите мати до нас сьвященників довірїє, бо ми прецїнь о ваше добро дбаємо, коли в наші руки Ісус Христос віддав справу вашого спасенїя, коли вас дав нам за синів. Не ходїть нам о нас і нашу славу, коли домагаємо ся від вас довірїя і послуху, але ходїть нам о ваше добро, бо ми знаємо, що коли нашої науці не будете вірити, не будете знати науки Ісуса Христа; коли з наших рук благодати Божої не дістанете, то цілком не будете єї мати, бо не знайдете без сьвященників ані слова Божого, ані відпущеня грїхів, ані жадної другої Тайни. А без віри в науку Ісуса Христа не можна Богови подобати ся, а сьвятї Тайни суть єдиним жерелом благодати Божої.

Але наука Ісуса Христа не лиш для одиниць, але і для цілої суспільности є дорогою до доброго биту, є найлїпшою підставою економічної сили суспільности, котру становить не сума мастків, але пересїчна заможність всіх.

Лиш та суспільність богата і сильна, в котрій всі, або майже всі, відповідно до свого положеня, суть заможні. Не много придадуть ся богатства суспільности, коли не рівномірно розложєні на всі верстви і о скілько може бути, на всі одиниці. А таке рівномірне розложєне неможливе без права морального, котре на рівні всіх обовязує.

А се говорю до вас, що шукаєте сили економічної без моральности, без закову Божого. Не можливий є бит економічний без моральности, бо є неможливий без суспільного ладу; а ладу суспільного нема, де нема рівноваги прав і обовязків. А сеї рівноваги нема, де нема етики.

Рівнож неможливим є бит економічний, опертий на етиці, котру понимає ся як справу приватну кожного з осіб; бо така етика є передовсім у кожного, або майже у кожного, ріжна, а до того не має досить сили до удержаня рівноваги в суспільности. Люди навіть найчеснїйші з такою етикою будуть нераз пересвідчене своє нагинати до своєї потреби, не зможуть самі для себе поставити границї єгоїзму; по при всіх своїх ідеалах легко стануть матеріялістами, бо приватне їх добро буде часто, если не завсїгди, видавати ся їм річию найважнїйшою; не зможуть піднести ся понад себе самих і під впливом пристрастей, незв'язаних нічим, крім безсильного права сьвітського, залишать невинне пересвідчене — ідеал, котрий вимагає пожертвованя, і стануть часто замкненими в собі мерзкими єгоїстами.

Моральність потрібна до доброго биту економічного мусить бути така, щоби не була залежна від людей і їх самоволї, щоби всіх однаково обовязувала, щоби мала свою санкцію висшу над трибунали сьвіта, щоби єї нарушене було неїзмінно каране якоюсь справедливою безвзглядною, якої на сім сьвіті нема. — Одним словом: Моральність потрібна до захованя ладу суспільного, а проте до доброго биту економічного, мусить бути законом Божим.

Нема проте і не буде під сонцем науки котра би була відповіднїйшою дорогою до ладу і сили економічної, як Євангелїє Ісуса Христа, бо нема і не буде науки, котра би в рівній мірі як Євангелїє заховувала рівновагу прав і обовязків людей взглядом себе, означала границю самолюбїя і любви ближнього; розвязувала так легко трудности суспільного житя.

Хотай би ви всі, милі братя, були богачами, коли не будете добрими христїянами, богатства ваші не будуть тревалі, не лиш длятого, що не стане благословенства Божого, але і длятого, що не буде у вас ні любви ні згоди, що нераз брат братови стане ворогом, не буде запони на повстримане кривди і самоволї злих, не буде на стїлько заохоти до сьвітної і чесної праці і до взаїмної помічи.

(Далі буде).

З руху в Чехах.

Під теперїшню тяжку хвилю для Чехів відбули ся в кількох місцях Чехії збори, на котрих критиковано політику Молодочехів. Подаємо короткі вістки про сї збори. Вчєра, на вість про знесєне розпорядженє язикових почали ся вже демонстрації. О скілько дійшли нас про них в тїй хвилі вістки, нотуємо їх в кількох словах.

Молодоческе політичне товариство в Пардубицях устроїло в понедїлок загальні збори на котрих промовляв поміж иньшими Соколь. Він належить до сторонництва чеських радикалів. Поміж иньшими сказав він, що молодоческих послів в Відни копенено прямо ногою і остерїгав чеський нарід перед пустими обїтницями. Чехи надїяли ся, що дізнають в тїй державі, коли вже не жичливости, то бодай справедливости, тимчасом вилїчено їх з тої ілюзії ґрунтовно. Провідник зборів, др. Контский вніс резолюцію з візванем до чеських послів, щоби жадали від ґр. Клярї поруки, що рівноправнене обох народів в Чехах буде основно переведене. Однак до голосованя над сею резолюцією не прийшло, бо збори з причини атаків на правительство, розв'язано.

На зборах виборців в Жижкові промавлєв посол, др. Енгель, провідник молодоческого клубу. Зараз на вступі повитали єго соціалїсти і робїтники окликаючи «ганьба!» Виводи Енгля переривано також сьміхом і іронїчними окликами. Енгель обговорював відносини Молодочехів до правїці і заявив, що неправдою єсть будьто би Чехи старали ся за всяку ціну удержати дотеперїшню правїцю. Сли посли чеські належать до правїці, то роблять се лише з огляду на ухвалу еґзекутивного комітету правїці. Коли однак узнають, що належене до правїці буде стояти в суперечности з інтересом і честію народу чеського, то напевно з неї виступлять. Всї дальші бесїдники атакували дуже Молодочехів.

На зборах в Старім Місті промавлєли Бжезновский і Бельский. Бжезновский висказав гадку, що лояльність чеських послів єсть найважнїйшою причиною поражєня, яке понїс чеський нарід. Бельский зазначив, що молодоческі посли не можуть зробити такої обструкції як Німці, але мусять вести політику дуже дипломатичну. Дальше атакував сильно правїцю, котрої немічність є головно причиною, що справи взяли такий оборот.

Демонстрації почали ся в Празі. З початку перетягала улицями товна, зложена з 300 до 400 молодих людей, до котрих пізнїйше прилучили ся раз то нові люди, по більшій частї ті, що тудя случайно переходили, так, що число їх зросло до 4.000 голов. Демонстранти йшли улицями, сьпїваючи і викликаючи. Дневникар Кльофац і посол Бакса виголосили промови і вїзвали товпу, щоби розїйшла ся. Якийсь хлопець кинув між товпу запалену походню. Тодї вїйшла поліція і розїгнала демонстрантів причім прийшло до бїйки, в котрій двох поліціантів ранено а двох демонстрантів увязнено.

Вчєра прийшло в Жижкові по зборах виборців V. курїї до демонстрацій. Около 50 осіб, котрих не впушено до салї, потягнуло під ратуш, де повибивано щоби. Десять осіб увязнено. Демонстранти перетягнули на поперек улїці дрти, щоби не допустити інтервенції кївної жандармерїї.

На Мораві, в місцевості Просніц, по зборах чеського, політичного товариства, на котрім підношено протести против знесеня язикових розпоряджень, учасники зборів переходили у лицями з криком і свистом. В німецькім касині і в богато німецьких домах повибивано шибл. Жандармерія привернула спокій.

Нема сумніву, що демонстрації, мимо накликуваня чеських послів і чеської праси до спокою, відбудуть ся ще по інших місцях краю чеського.

Новинки.

— **Справа Гільзнера в парламенті.** Коло польське уповажило послів Бика і Рапапорта до внесеня інтерпеляції в справі процесу о убиство Грузівної в Польній. Як доносять до «Słow-a Polsk-ого», посол Бик мотивував свою інтерпеляцію, виступаючи проти розширеної антисемітськими письменами казки(?) про ритуальне убиство. Бесідник покликав ся на численні папські булі і королівські декрети. Президент кола п. Яворський заявив, що на підставі § 14 статутів кола уповажило д-ра Бика до внесеня сеї інтерпеляції, котру підписало богато членів кола польського. От куда жиди йдуть, щоби лише увільнити Гільзнера. Дивуватись лише, що до сеї жидівської інтриги дали втягнути ся польскі послі, wraz з польським колом.

— **В товаристві «Клуб Русинок» у Львові** в середу дня 18. с. м. (Ринок ч. 10) від год. 4—7 можна буде оглянути іконостає різби селянина з Луга коло Делятина, а також образ молодого ученика руского товариства артистичного.

— **Товариство жіноче в Городенці** устроє в неділю (22. с. м.) на дохід руского «Народного Дому в Городенці» вокально-музикальні вечери. — Початок о 7. годині в сали Ради повітової. (Хто би не дістав запрошеня, звольте се оголошенє прийняти за запрошенє).

— **Справа отроєня 100 осіб**, що отроїли ся тортами прирядженими в одній харківській цукорні, вияснила ся ось як: Зразу думано, що до тортів досипано аршеніку, але хемічний аналіз професора хемії Тимофієвца не викрив у них ані аршеніку, ані якої небудь неорганічної отруї. При розслідуваню тортів в лабораторії бактеріологічної стації показало ся, що в тортах було богато бактерій «Staphylococcus pyogenes aureus», які витворюють ся в ранах. Можна додумати ся, що робітник, який місив тісто, мав рану на руці і що таким чином бактерії, які дістали ся до тіста, затроїли більше як сто осіб. Цукор і крем сприяли дуже розмноженю бактерій.

— **«Hier» чи «jest».** Ческе «hier» чи «zde» вторило ся в такій самій формі в Галичині. В Ярославі арештовано при контрольній комісії чотири особи за те, що сказали мимохить «jest» замість «hier». Треба було однак узгляднити сесю обставину, що викликані робітники при виплатах за роботу в полі мусять відзиватися «jest», і до сього могли більше привикнути, як до давного військового «hier». Ув'язнених батьків родин і господарів тримають іще досі в арешті.

— **Добрі жінки.** Богато злого говорено вже про жінки знаменитих мужів; тому справедливо пригадує один з фейлетоністів людскости прикмети жінки, що для знаменитих письменників були приятельками і добрими товаришками життя. Так приміром, одною з великих помічниць мужа була жінка англійського письменника, Рідер Гаггарда. Автор сей оженив ся в 24. році життя, коли був ще офіцером англійської армії, з дочкою майора, Морґільсона з Норфольку. На другий день по шлюбі забрав молоденьку жінку до Наталю, де она пережила пару літ серед гукі армат і при гомоні боєвих трубок. Так було аж до бою під Маюба-Гіль, що закінчив кампанію. По повероті до Норфольку Гаггард забрав ся до літературної праці, а жінка, що була йому вірною товаришкою в воєнних пригодах, єсть тепер дуже дбалою секретаркою свого мужа. Рівнож ідеальною жінкою є супруга почитного письменника англійського, Кравдґорда, що служила мужови за «модель» до начеркненя деяких постацій жіночих в романах і новелях. Перед замужем звідала она цілу Европу і Азію, а спомини, привезені з подорожи, єсть тепер для мужа богатою копальною до новель. Обое живуть з собою дуже щасливо. Перед полуднем муж працює пером, а жінка займає ся дітьми. По полудні виїздить ціла родина на власнім яхті на води тиренського моря, а в часі їзди Кравдґорд відчитує все жінці, що в ранішних годинах написав. За порадою жінки зміняє він часто цілі уступи, а лучає ся навіть, що нищить праці вже укінчені, сли їм жінка за богато закидає. До дуже працюючих помічниць мужа належить графиня Толстой, жінка знаменитого російського письменника, Льва. Жінка Вікторина Сарду, людина дуже образована, єсть рівнож ревною помічницею мужа, знає ся знаменито на театрі,

так, що деякі ефектовні сцени виходять з під її пера.

— **Російським Подієм** править тепер сатрап генерал Семякін, протегований в. кн. Володимира, тому вільно єму все! Нищить улиці і рівнає їх так, що потім годі зайти з них до хат... А що розжили ся там конокради і крадуть річично коний на квоту 7 до 8 тисячів рублів, тому завів він там сторожу із селян, що будуть побирати 300 рублів річно, а се буде коштувати у рік 700.000 рублів! Дешева сторожа, нема що казати. В місті Каменці хотів ген. Семякін завести каналізацію, електричне освітленє і т. п. коштом 1,200.000 рублів, коли ціле місто представляє лише половину тої вартости. Але що-ж! Вільно єму робити що хоче, а хто обізває ся з протестом, такого висилає ся яко «неблагодяжнє» гень-гень на північ!...

— **Коротко справили ся** перед кількома днями два подорожні з картярем в желізничім поїзді. Їхали они локальною желізницею між Великим Вараждином а Васкос на Угорщині і скорочували собі час їзди грою в карти. Третій подорожний в тим самим відділі «кібіцував» так напрасно, що один з грачів відступив єму своє місце. Почала ся гра. Дотеперішній кібіц забрав ся до карт, але єму не конче щастило ся. Нараз шез «ас» так що годі було далі грати. Тоді той «кібіц» ударив ся долонію в чоло, скочив до своєї валізи і виїмив талію карт. Розпочала ся на ново гра, в часі якої кібіцови так щастило ся, що єго партнер почав єго підозривати, взяв карти в руки, придивив ся їм пильно і побачив, що були значені. Тоді оба подорожні озлоблені підступом, відчинили двері поїзду і викинули «кібіца» з вагону. Завдяки тому, що поїзд їхав дуже поволи, викинений встав швидко і пішов далі з виграною в кишені.

— **Київський університет** числить з початком шкільного року 2,360 студентів. На першій курсі записало ся 540 слухачів.

— **Різня між газдою а єго поганими наймитами.** В часописи «Одескій Листок» надрукував В. Модестов «разсужденіє о мало- и векико-русскомъ языкѣ». Поминаючи єго ріш desiderium, що язык наш «увы! не имѣть никакихъ пансовъ едѣлать ся когда нибудь языкомъ науки и литературы» — все-таки вонъ зазначає: «Спора нѣтъ, малоросійскій языкъ — прекрасный языкъ, звучный, гармоничный, задушевный, выразительный. Я вполне понимаю и цѣню любовь ученыхъ малороссовъ къ своему родинному слову. Такой языкъ стоитъ того чтобы єго не только любить, но и хранить, даже развивать на сколько это возможно... Народныя думы и пѣсни, прозведенія даровитыхъ народныхъ поэтовъ, какъ Шевченко, драматическія произведенія народнаго характера, шуточные и серьезные рассказы изъ народной жизни, на конецъ пословицы и поговорки «вотъ истинная, настоящая сокровищница малоросійскаго языка». — Коли отже Росіянин не має слів для висказаня краси нашого языка, бо годі вже більше знайти, як каже: «прекрасный язык, мелодійный, гармонійный, задушевный, выразительный, заслуге не тільки, щоби єго любити і хоронити, але і розвивати» — то погані наймити московскі у Львові продукують ся такими пописами, що наш язык — «пастуховъ» і «свинопасовъ», а в «Православной Буковинѣ» ще лійший винайшли термін, називаючи єго «жаргономъ харковскихъ конокрадовъ». Наймитам московским не дивуємось, а дивуємось тому, що є такі голови, котрим се трафляє до переконаня. Поясни ти тогу инакше годі, якъ хита отчаїдушноєтїю, тою самою, котра скривдженюму і зневіреному в себе револьвер в руки їхав...

Новинку сю подаємо за «Дѣломъ». Підвосямо оглядність «Дѣла», що боїть ся сказати, що «поганими, московскими наймитами у Львові» є редакция «Галичанина». Не зашкодить також, щоби «Дѣло» затишло собі, що перед часами консолідації львівскій орган москвофільський не поважив ся називати нашої мови, «языкомъ свинопасовъ и пастуховъ». Він почав брикати доперва тоді, коли побачив, що на плечах народоців зросло сторонництво капанске на силах і що собі тепер на щось подібного безкарно дозволити може.

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних** у Львові оповіщує: В окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних в Празі отворено дня 26. вересня с. р. залізницю локальну Германместен-Бороградск з відноєю Гроховтайніц-Храст. — Стації Германместен, Білян, Хрудім м. Авретиц, Гроховтайніц, Мораван, Ровен, Голіц, Бороградск, Росіц-Сеслявек і Храст м. уряджено для загального руху, (з виїмкою перевозу матеріялів вибухових) а Хрудім і Храст для руху особового і пакуноквого; перестанки Клешиц, Розговіц, Вейвановіц, Боржіц, Плятеніц, Альголіц і Хратіц отворено для руху особового, обмеженого руху пакуноквого і наборів ціловозових, а ладівні Марковіц, Травендорф і Скаліц тільки для наборів ціловозових.

Білеті їзди для подорожних, всїдаючих на перестанках, будуть видавані через кондукторів.

— **3 наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудні і в тим часі може кождий з неї користати. До дому випозичають ся книжки лише за кавцією. — Канцелярія Товариства отворена від год. 9—12 рано і від 3—6 по полудні. В неділі і свята локаль Товариства зачинений. Адреса: Львів ул. Чарнецкого ч. 26.

Посмертна оповістка

— **Іван Савицкий**, радник і секретар цісарської кабинетної канцелярії, умер вчера в Відні. Покійний був щирим Русином і чоловіком глибоко відданим своїй церкві.

Телеграми.

Відень, 18. жовтня. Коло польське відбуло вчера своє засіданє, на котрім ухвалено одноголосно таку резолюцію: «Коло польське затверджує основи, висказані в комунікаті про засіданє еґзекутивного комітету правіці з дня 24. вересня с. р., а іменно: 1) що сторонництва правіці зостають на дальше в звязи, в цілі здійсненя спільної програми; 2) що узнають потребу управильненя язикового спору на підставі конституції і на основи рівноправленя всіх народів; 3) що стреміти будуть до утвореня правительства, що відповідало би відносинам парламентарної більшости.

На засіданю кола польського рішено внести інтерпеляції: на внесенє Білінського в справі стріляня до хлопів в часі розрухів в Фриштаку; на внесенє Евґ. Абрагамовича в справі убиств, довершених на польських робітниках в Пенсильванії (Гаслетон). Крім того дозволено послі Левіцкому поставити внесенє на знесенє дневникарського стемпля.

До комісії парламентарної кола польського вибрано: Пентака, Дав. Абрагамовича, В. Дідушицкого і Мілевського.

Прага, 18. жовтня. Молодоческі послі видали маніфест, в котрім заявляють, що парламент до розвязаня язикового конфлікту не покликаний, ані не уповажнений. Маніфест протестує против знесеня розпоряджень язикових. Послі чеські приймають накинєну їм борбу і визнають чеський нарід до як найбільше рішучого опору. Нарід чеський і єго честь так само варті, як честь других народів. Рука в руку з заступниками народів, що прийняли в свою програму рівноправленє і автономію країв, послі чеські також в будучности будуть стояти на сторожі загрожених національних інтересів і з цілою рішучістю вступають в опозицію і в борбу о право державне чеської корони. Маніфест кінчить ся візванєм до скупленя всіх сил для оборони чести і права народу чеського, доки не побідить справедливість.

Відень, 18. жовтня. Німецькі ліберали перевели дискусію над політичним положевєм, в котрій прийшли до пересвідченя, що занесенєм язикових розпоряджень ще не вдоволено Німців, так що їх задачію мусить бути переведенє Pfingstprogramm-у

Послідні вісти.

Раду державну відкрив нині в імені цісаря гр. Клярі, покликуючи на президента Цуркана. По короткій промові Цуркана і по трикратнім оклику в честь цісаря, забрав голос Шенерер і заявив, що єго сторонництво не возьме участі в виборі президії, бо на президента десигнований др. Фукс. При голосованю віддано 325 карток, з того 55 порожних. **Др. Фукс одержав 264 голосів.** По обнятю президії др-ом Фуксом, гр. Клярі вложив заяву (єї подамо завтру), котру прийняли Чехи гучними окликами: Пфу! Прускі пахолки, пахолки Шенерера і Вольфа!

Члени польського кола успокоювали Чехів, однак они дальше викрикували в сей сам спосіб против кабінету. Енгель запротестував в імені Молодочехів против знесеня язикових розпоряджень і жадавав вітвореня дискусії над заявою кабінету. Пос. Кайзер домагав ся також вітвореня дискусії. По ухваленю внесеня Енгля замкнено засіданє. Найблизше засіданє відбуде ся в п'ятницю.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд посп. особ. приходить о годині		до Львова		Поїзд посп. особ. відходить о годині		зі Львова	
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галац), Станислава	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	1:55	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	2:08	» » » дв. Підзамче	2:45	6:30	до Іцкан (Галац), Ясс, Букарешту) Сучави	
7:10	з Зимної-води » » »	2:55	» » » на дв. головний	3:15	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
7:40	з Янова » » »	3:20	» » »	3:26	9:10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	3:26	» » »	5:25	9:25	до Янова	
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	3:26	» » »		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.	
8:05	» » » на дв. головний	3:26	» » »		9:53	» » » дв. гол.	
8:15	з Сокаля, Рави рускої	3:26	» » »		10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1:30	9:00 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	3:26	» » »		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
1:50	11:15 з Ярослава і Любачова	3:26	» » »		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	11:55 з Іцкан, Чернівців і Станислава	3:26	» » »		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	1:01 з Янова	3:26	» » »		3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рясів	
	1:40 зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	3:26	» » »		3:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
2:20	5:15 з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Під.	3:26	» » »		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
2:35	5:40 » » » на дв. голов.	3:26	» » »		3:20	до Зимної-води тільки від 7. мая до 10. вер.	
	5:55 з Сокаля, Белзця і Любачова	3:26	» » »		5:25	до Брухович » » »	
Ніч		Ніч		Ніч		Ніч	
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12:50	6:21 до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави				
	6:20 з Іцкан, Сучави		6:40 до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.				
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50 до Янова від 1. черв. до 15. вер. т. в дні б.				
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00 до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща				
	8:15 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10 до Сокаля і Рави рускої				
	8:14 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20 до Тернополя дворець головний				
	9:21 з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		7:42 » » » дворець Підзамче				
12:30	9:55 з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:47 до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900				
	10:10 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Під.		8:35 » » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.				
	10:25 » » » на дв. голов.		9:10 » » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.				
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галац), Сучави				
	12:10 зі Сколього, Калуща		10:50 до Кракова (Відня, Варшави), Сянока				
	3:05 з Підволочиск на дворець Підзамче		11:10 до Підволочиск, Бродів дв. головний				
	3:30 » » » на дворець головний		11:32 » » » дв. Підзамче				
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		4:10 до Кракова (Відня, Берліна)				
			5:50 до Брухович від 7. мая до 10. вересня				

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховани папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш зарадження.

Приниси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Преосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські зваради, вбіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних в днем 31-го грудня 1898 **виносить:**

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при помочіх гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє в обмеженою порукою, уділяє помочіх за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністративні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і помочіх дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Свѣтло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 78-?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедія в 3. актах з сільского житя.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віну.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедія в 1. акті опрацьована після німецького.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерійних пригод.
Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4 1/2 % на рік.